

VOORSTEL VAN AHOVOKS VOOR EEN ONDERWIJSKWALIFICATIE

Graduaat in de praktijkassistentie in de gezondheidszorg

////////////////////////////////////

1. Algemene informatie

1.1 TITEL

Graduaat in de praktijkassistentie in de gezondheidszorg

1.2 NIVEAU

Vijf

1.3 STUDIEGEBIEDEN

Gezondheidszorg

1.4 STUDIEPUNTEN

120

1.5 IDENTIFICATIEGEGEVENS

Datum van indiening

15 juli 2024

2. Samenstelling

Het voorstel van onderwijskwalificatie omvat 1 erkende beroepskwalificatie, namelijk 'Praktijkassistent'.

2.1 BEROEPSKWALIFICATIE 'PRAKTIJKASSISTENT'

Niveau

Vijf

Jaar van erkenning

2024

Competenties

Zie bijlage 1 deel 2 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 mei 2024 ter erkenning van de beroepskwalificatie 'Praktijkassistent'

3. Samenhang

(Voorstel van) onderwijskwalificatie	Graduaat in de basisverpleegkunde	Graduaat in de praktijkassistentie in de gezondheidszorg
Beroepskwalificatie	Basisverpleegkundige	Praktijkassistent

4. Analyse decretale criteria

4.1 MAATSCHAPPELIJKE, ECONOMISCHE EN CULTURELE BEHOEFTE

Economische relevantie

- *Tewerkstellingsgegevens*

In Vlaanderen zijn er momenteel een 4000-tal huisartsenpraktijken. Uit cijfers m.b.t. het aantal Impulseo II - tussenkomsten van het Vlaams Agentschap voor Zorg en Gezondheid blijkt dat er momenteel circa 1000 voltijdsequivalenten een vorm van 'praktijk-ondersteunde functie' binnen een huisartsenpraktijk uitoefenen. Dit gebeurt momenteel met weinig gehomogeniseerde profielen en taakinfilling. Bij een maximale bezetting zijn er in Vlaanderen meer voltijdsequivalente praktijkassistenten nodig. Dat betekent dat er heel wat voltijdsequivalente praktijkassistenten op de arbeidsmarkt noodzakelijk zijn. Daarnaast dient er een upgrade te gebeuren van de werknemers die momenteel in de huisartsenpraktijk reeds werkzaam zijn als praktijkassistent via de specifieke procedure van 'Eerder Verworven Competenties'.

Differentiatie t.o.v. andere zorgberoepen

De functie praktijkassistent is nodig om naast de huisarts ook de verpleegkundige in een huisartsenpraktijk (VIHP) of in andere contexten te ondersteunen en op een adequaat niveau te laten functioneren.

- *Vacatures*

Omdat het hier over een nieuw beroep gaat zijn er geen vacaturegegevens voorhanden.

4.2 DE ONDERWIJSKUNDIGE EN OPVOEDKUNDIGE CONTEXT

Aansluiting bij het onderwijsniveau

Een voorstel van onderwijskwalificatie voor de beroepskwalificatie 'Praktijkassistent' sluit aan bij het profiel van het hoger beroepsonderwijs. Dit voorstel van onderwijskwalificatie heeft een duidelijke arbeidsmarktgerichte focus en draagt bij aan de versterking van de arbeidsmarktkansen van studenten. Daarnaast biedt het een relevante opstap in functie van doorstroom naar een professionele bachelor zoals Organisatie en Management (Office management): Health Care Management.

Aansluiting bij studiegebieden en bestaande studierichtingen

Het graduaat in de praktijkassistentie in de gezondheidszorg is een nieuwe opleiding die thuishoort in het studiegebied Gezondheidszorg.

Aansluiting bij de doelgroep

De potentiële doelgroep van het hoger beroepsonderwijs is uitgebreid en bestaat uit generatiestudenten, werkenden (volwassenen), werkzoekenden en jongeren die voldaan hebben aan de deeltijdse leerplicht. De geïnteresseerde beschikt dikwijls over een welbepaald studiebewijs, wil zich heroriënteren of de kansen op de arbeidsmarkt vergroten en/of wil getrapt doorstromen naar een bacheloropleiding. De competenties van de bestaande graduaatsopleiding zijn relevant en haalbaar.

4.3 DE CONTINUÛTEIT IN DE (STUDIE)LOOPBAAN

Leerlijnen

ONDERLIGGEND NIVEAU

Secundair onderwijs voor modernisering

Derde graad tso en bso	
Gezondheid- en welzijnswetenschappen (tso)	De studierichting richt zich tot sociaalvoelende jongeren met interesse voor alles wat met de gezondheid en het welzijn van de mensen te maken heeft. Je leert sociale en zorgende vaardigheden en de ondersteunende wetenschappelijke kennis. Deze studie richt zich op de omgang met de mens als totale persoon in al zijn aspecten: fysiek, psychisch, sociaal (en spiritueel). Ze omvat volgende componenten: opvoedkunde (psychologie en pedagogiek), verzorging

	(gezondheid en welzijn), toegepaste wetenschappen (biologie, chemie en fysica). In de praktijklessen en stages in het kleuteronderwijs, kinderdagverblijven, bejaardentehuizen, gehandicaptenzorg, onthaalgezinnen... oefen je vaardigheden en kennis.
Jeugd- en gehandicaptenzorg (bso)	In de opleiding wordt de nodige theoretische kennis aangereikt maar attitudes en vaardigheden zijn even belangrijk. Er gaat veel aandacht naar stages in de meest diverse voorzieningen die later het beroepsveld zullen uitmaken: medisch-pedagogische instituten, gezinsvervangende tehuizen, dagcentra. Je leert mensen van alle leeftijden met een fysieke, zintuiglijke, verstandelijke, sociale of meervoudige beperking begeleiden. Je vertrekt hierbij van de overtuiging dat ze heel wat mogelijkheden hebben tot (persoonlijkheids)ontplooiing. Je leert werken in team en met groepen. Je leert de noden, behoeften en eigenschappen van de mens in de verschillende fasen van het leven kennen. Je leert over EHBO, hygiëne en de zorg voor het comfort van de gehandicapte.
Verzorging (bso)	Deze studierichting bereidt je voor op beroepen in de kinder-, bejaarden-, en thuiszorg. Je leert omgaan met jezelf, collega's en met mensen die zorg nodig hebben in dagdagelijkse situaties. In je opleiding komt zowel de ontwikkeling van peuters als het proces van het ouder worden aan bod. Je traint je in het observeren en rapporteren, in het samenwerken met andere verzorgenden. Je leert over EHBO, gezonde voeding en de basis van dieetleer. Je leert de elementaire noden van de hulpvragers kennen (voeding, voldoende (nacht)rust, vaste routines, veilig gebruik van geneesmiddelen, hygiëne, (comfortabele) kledij, aangepaste woning, aandacht en begrip...).Tijdens stages maak je kennis met je toekomstige werksituatie en op school wordt je wegwijs gemaakt in sociaal recht, je rechten en plichten, gezondheidsrecht...
7^e specialisatiejaar bso	
Thuis- en bejaardenzorg / zorgkundige (bso)	In deze opleiding specialiseer jij je verder in het werken met gezinnen en bejaarden. Later wil je immers in de thuiszorg, de ouderenzorg of de ziekenhuissector aan de slag.

	<p>Naast praktijkervaring verwerf je de nodige vakkennis en spijker je je algemene kennis bij. Je leert werken in verschillende complexere zorgsituaties; eerst onder begeleiding, later zelfstandig. Je leert de behoeften en de noden van de doelgroep kennen. Je leert functioneren als lid van een verpleegkundige equipe, werken binnen een zorgplan en omgaan met diversiteit. Je leert observeren, rapporteren, een gepaste woon- en leefsituatie creëren en zorgen voor het welzijn van de bejaarde en/of het gezin.</p>
Verzorgende/Zorgkundige dual (bso)	<p>Als zorgkundige werk je in een gestructureerde equipe samen met de basisverpleegkundige en de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg.</p> <p>Als verzorgende help je de client met huishoudelijke taken en ondersteun je de opvoedkundige taken binnen een gezin. Je gaat een overeenkomst altemnerende opleiding aan en leert onder toezicht van een verpleegkundige:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de gezondheidstoestand van de cliënt opvolgen; • de cliënt begeleiden bij zijn/haar activiteiten van het dagelijkse leven; instaan voor lichaamsverzorging, comfortzorg, preventie, gezondheidsopvoeding en logistieke ondersteuning; • de cliënt op efficiënte en kwaliteitsvolle wijze ondersteunen en verzorgen. Hierbij hou je steeds rekening met zijn/haar welzijn, tijdsbesteding, wensen en met de continuïteit van de zorg, ... ; • werken in een gestructureerde equipe; • het individuele zorgplan met zorgprioriteiten opstellen; • rapporteren aan de verpleegkundige.
Se-n-se tso	
Medico-sociale administratie	<p>Medico-sociale administratie beoogt leerlingen te vormen, die in de medico-sociale sector administratieve taken verrichten. Een zekere interesse voor talen, de medische wereld en administratief werk strekt tot aanbeveling. Je krijgt een zeer praktische en geïntegreerde opleiding over alle aspecten van de gezondheidssector. Je leert omgaan met de personeelsadministratie, het beheer van het medisch klassemment en de</p>

	<p>veiligheidsvoorschriften. Je traint je communicatieve en sociale vaardigheden aan de onthaalbalie of in de omgang met patiënten en familieleden en beheert de afsprakenagenda. Je leert ten slotte vlot omgaan met specifieke software voor tarificatie en facturatie.</p>
--	---

Secundair onderwijs na modernisering

3de graad dubbele finaliteit en arbeidsmarktfinaliteit	
Assistentie in Wonen, Zorg en Welzijn (arbeidsmarkt)	https://www.opleidingsinhouden-app.onderwijs-apps.vlaanderen.be/inhoud_ADV-0880/beschrijving
Basiszorg en Ondersteuning (arbeidsmarkt)	https://www.opleidingsinhouden-app.onderwijs-apps.vlaanderen.be/inhoud_ADV-0881/beschrijving
Gezondheidszorg (dubbele finaliteit)	https://www.opleidingsinhouden-app.onderwijs-apps.vlaanderen.be/inhoud_ADV-0825/beschrijving
Welzijnswetenschappen (doorstroom)	https://www.opleidingsinhouden-app.onderwijs-apps.vlaanderen.be/inhoud_ADV-0782/beschrijving

Volwassenenonderwijs

Secundair volwassenenonderwijs	
Medisch administratief assistent	In deze opleiding leer je zorgvragers ontvangen en informeren, afspraken plannen, de administratie verzorgen en opvolgen. Ook leer je de consultaties voorbereiden teneinde de zorgvrager en zorgverstrekker te ondersteunen.

GELIJK NIVEAU

Graduaatsopleidingen	
Basisverpleegkunde	De basisverpleegkundige is een beoefenaar van de verpleegkunde die autonoom kan handelen in minder complexe situaties. In complexere situaties werkt hij binnen een gestructureerd zorgteam in nauwe samenwerking met de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg of met de arts wanneer er geen verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg deel uitmaakt van het zorgteam. De basisverpleegkundige handelt in het kader van de preventie, het behoud en de bevordering van de gezondheid in relatie tot de kwaliteit van leven. Onder uitoefening van de verpleegkunde wordt verstaan het vervullen van de volgende activiteiten:

	<ul style="list-style-type: none"> • het observeren, het herkennen en het vastleggen van de gezondheidsstatus zowel op psychisch, fysiek als sociaal vlak; • het omschrijven van verpleegproblemen; • het bijdragen aan de medische diagnose door de arts en aan het uitvoeren van de voorgeschreven behandeling; • het informeren en adviseren van de patiënt en zijn familie; • het voortdurend bijstaan, uitvoeren en helpen uitvoeren van handelingen, waardoor de verpleegkundige het behoud, de verbetering en het herstel van de gezondheid van gezonde en zieke personen en groepen beoogt; • het samen in team verlenen van palliatieve zorg; • het zelfstandig kunnen treffen van urgente levensreddende maatregelen; • het analyseren van de kwaliteit van de zorg met als doelstelling de eigen beroepsuitoefening als verpleegkundige te verbeteren. • de wettelijk bepaalde technisch-verpleegkundige verstrekkingen waarvoor geen medisch voorschrift nodig is, alsook deze waarvoor wel een medisch voorschrift nodig is.
--	--

BOVENLIGGEND NIVEAU

Professionele bachelor	
Organisatie en management (Office management): Health care management	De professionele bacheloropleiding Organisatie en management leidt je op tot een multi-inzetbare medewerker. Je leert communiceren, organiseren en de noodzakelijke ICT-vaardigheden. Je krijgt een algemeen-economische en bedrijfseconomische vorming: economie en bedrijf, recht en ondernemen, sociaal recht, (digital) marketing. In de afstudeerrichting Health care management krijg je een stevige basis medische terminologie, anatomie, fysiologie, pathologie, farmacologie en psychologie. Op je programma staan ook vakken als patiëntrechten, financieel management, organisatie van de gezondheidszorg en medische registratie.

	Je leert ook presentaties maken, medische softwarepakketten en apps gebruiken. Doorheen de opleiding vormen projectwerk, stages, seminars en een aan de praktijk gelinkt eindwerk een belangrijk deel van het programma.
Verpleegkunde	Na de opleiding Verpleegkunde kan je terecht in één van de 7 beroepsdomeinen van de verpleegkunde: eerstelijnsgezondheidszorg en thuisverpleging, geneeskunde, heekunde, geestelijke gezondheidszorg, ouderenzorg, moeder-kindzorg en pediatrie. Daarom staan er op je programma vakken als anatomie, fysiologie, pathologie, klinisch redeneren en farmacologie. Je leert zorgen voor individuen, voor zieken en stervenden, je leert een goed verpleegbeleid voeren en gezondheidsadvies geven. Blijvend leren is iets dat ingebakken is in de opleiding. Als verpleegkundige kan je op verschillende niveaus werken. Je kan zelf de zorgverlener zijn maar je kan ook regisseur van de zorg zijn, je kan mee zorgplannen ontwerpen of je kan de zorg aansturen zoals een coach.

4.4 DE VERWACHTE INSTROOM EN UITSTROOM

ONDERLIGGEND NIVEAU

Onderstaande tabel biedt een overzicht van de leerlingenpopulatie gedurende de voorbije drie schooljaren voor elke inhoudelijk verwante studierichting in de derde graad secundair onderwijs. Voor de derde graad secundair onderwijs wordt enkel de instroom in het tweede leerjaar of het specialisatiejaar weergegeven. Doordat de modernisering pas in 2024-2025 wordt uitgerold in het tweede leerjaar van de derde graad, kunnen enkel instroomgegevens van de studierichtingen voor modernisering worden weergegeven.

Secundair onderwijs (3de graad tso en bso)	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Gezondheid- en welzijnswetenschappen (tso)	1.077	1.151	1.091
Jeugd- en gehandicaptenzorg (tso)	432	462	397
Verzorging (bso)	2.970	2.787	2.800
7^e specialisatiejaar bso			
Thuis- en bejaardenzorg / zorgkundige (bso)	1.462	1.441	13.12
Verzorgende/Zorgkundige dual (bso)		112	103
Se-n-se tso			
Medico-sociale administratie (tso)	37	17	33

In de volgende tabel wordt de cursistenpopulatie weergegeven gedurende de voorbije drie schooljaren voor de inhoudelijk verwante studierichting in het secundair volwassenenonderwijs

Medisch administratief assistent	
Schooljaar	Inschrijvingen
2019-2020	/
2020-2021	297
2021-2022	657

GELIJK NIVEAU

Onderstaande tabel geeft voor de huidige opleiding HBO5 Basisverpleegkunde een overzicht van de studentenpopulatie gedurende de voorbije drie schooljaren.

Schooljaar	Basisverpleegkunde
2019-2020	6.444
2020-2021	7.117
2021-2022	6.543

BOVENLIGGEND NIVEAU

Onderstaande tabel geeft voor de voorbije drie schooljaren een overzicht van de studentenpopulatie van volgende inhoudelijk verwante opleidingen

- de huidige opleiding Basisverpleegkunde.
- de professionele bachelor Organisatie en management.

Er worden geen aparte cijfers weergegeven voor de afstudeerrichting Health care management. Voor opleidingen in het hoger onderwijs gaat het steeds om het totaal aantal inschrijvingen per opleiding.

Schooljaar	Professionele bachelor Organisatie en management	Professionele bachelor Verpleegkunde
2019-2020		7.783
2020-2021		8.015
2021-2022	3.751	8.217

Uitstroom uit de opleiding

ONDERLIGGEND NIVEAU

De volgende tabel biedt een overzicht van het aantal studiebewijzen dat gedurende de voorbije drie schooljaren voor de inhoudelijk verwante studierichtingen in de derde graad secundair onderwijs werd uitgereikt. Doordat de modernisering pas in 2024-2025 wordt uitgerold in het tweede leerjaar van de derde graad, kunnen enkel uitstroomgegevens van de studierichtingen voor modernisering worden weergegeven.

Secundair onderwijs (3de graad tso en bso)	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Gezondheid- en welzijnswetenschappen (tso)	1.043	1.086	1.018
Jeugd- en gehandicaptenzorg (tso)	414	427	357
Verzorging (bso)	2.788	2.493	2.486
7^e specialisatiejaar bso			
Thuis- en bejaardenzorg / zorgkundige (bso)	1.439	1.396	1.235
Verzorgende/Zorgkundige duaal (bso)		100	91
Se-n-se tso			
Medico-sociale administratie	33	13	20

GELIJK NIVEAU

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal diploma's dat gedurende de voorbije drie schooljaren werd uitgereikt in de huidige opleiding HBO5 Basisverpleegkunde.

Schooljaar	Basisverpleegkunde
2019-2020	904
2020-2021	962
2021-2022	884

BOVENLIGGEND NIVEAU

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal studiebewijzen dat gedurende de voorbije drie schooljaren werd uitgereikt in volgende inhoudelijk verwante opleidingen

- de professionele bachelor Organisatie en management
- de professionele bachelor Verpleegkunde

Er worden geen aparte cijfers weergegeven voor de afstudeerrichting Health care management.

Schooljaar	Professionele bachelor Organisatie en management	Professionele bachelor Verpleegkunde
2019-2020		1.440
2020-2021		1.483
2021-2022	874	1.629

4.5 DE BESCHIKBARE MATERIËLE EN FINANCIËLE MIDDELEN EN EXPERTISE EN DE MOGELIJKHEID TOT SAMENWERKING MET ANDERE INSTELLINGEN OF MET DE ARBEIDSMARKT / HET BEDRIJFSLEVEN INDIEN VEREIST

Bestaande inhoudelijk verwante opleidingen in onderwijs

De bestaande bacheloropleiding Organisatie en management (Office management): Health care management) is inhoudelijk verwant. De infrastructuur van die opleiding kan deels gebruikt worden voor de invulling van de onderwijskwalificatie grauaat in de praktijkassistentie in de gezondheidszorg.

Verwante opleidingen van publieke opleidingsverstrekkers

Syntra biedt de verwante opleiding 'Medisch secretaresse' aan.

Samenwerkingsverbanden onderwijs - arbeidsmarkt

De opleiding bestaat voor een derde uit stages: er is een goede samenwerking met het werkveld. Voor bepaalde onderdelen zou de hogeschool voor de praktijkassistent op stage in de eerstelijnsgezondheidszorg kunnen samenwerken met de Huisartsenopleiding (cfr. vinden van stageplaatsen, mogelijke bijdrage stageprogramma, ...). De master-na-master huisartsgeneeskunde wordt in Vlaanderen georganiseerd door het ISHO, een interuniversitair samenwerkingsverband bestaande uit de academische centra huisartsgeneeskunde van de vier Vlaamse universiteiten.

5. Berekening van de studieomvang

120 studiepunten: dit werd als bovengrens bepaald in het KB Praktijkassistent van 26/11/2023 KB

o Studiepunten: Administratieve en logistieke leerlijn: 36 SP

1. Werkt ondersteunend ten aanzien van de praktijk en haar patiënten
2. Maakt het materiaal en de infrastructuur klaar voor gebruik
3. Organiseert en garandeert een vlot verloop van de consultatie
4. Voert administratieve taken uit
5. Ondersteunt het beheer van het administratieve deel van het elektronisch patiëntendossier
6. Houdt de planning van de zorgverstreker bij
7. Voert financiële administratie uit voor de organisatie
8. Staat in voor de logistieke organisatie en ondersteuning
15. Communiqueert beroepsmatig
18. Werkt oplossingsgericht binnen het eigen takenpakket
19. Draagt bij tot de verbetering van kwaliteitsvolle dienstverlening
20. Draagt bij tot een veilige werkomgeving
22. Ondersteunt de zorgverstreker bij de gezondheidspromotie van doelgroepen

o Studiepunten patiëntgerelateerde zorg: 34 SP

9. Voert metingen van parameters en antropometrisch onderzoeken uit
10. Voert de bloedafname en eenvoudige staalafnames uit
11. Voert de gedelegeerde geprotocolleerde medisch-technische onderzoeken uit
12. Voert de point of care testing uit
13. Faciliteert de gekwalificeerde zorgverstreker in de praktijk bij interventies

14. Verleent hulp bij EHBO en BLS bij noodsituaties

16. Helpt de patiënt met de informatie rond zijn zorg- of hulpvraag

21. Draagt bij tot de gezondheidsbevordering van de patiënt

- o Studiepunten algemene handelingen: 10 SP

17. Werkt samen met het interprofessioneel team

23. Ontwikkelt en onderhoudt de eigen deskundigheid

24. Draagt bij tot de ontwikkeling van het beroep

25. Werkt volgens het principe van zorgvuldig professioneel handelen

26. Werkt mee aan een gezondheids- en welzijns cultuur op het werk

27. Draagt bij aan positieve profilering en imago van het beroep

- o Het bekomen aantal studiepunten vertegenwoordigt ongeveer $2/3$ van de totale studieomvang. Elke graduaatsopleiding moet minimaal een derde van het totaal aantal studiepunten aan werkpleklers spenderen. Hiermee werd bovenstaand geen rekening gehouden.
- o Inschatting van het aantal studiepunten voor werkpleklers: 40 SP
- o Geschatte studieomvang voor het geheel van de graduaatsopleiding: 120 SP
- o Een graduaatsopleiding heeft een studieomvang van 90 of 120 studiepunten. Voor het voorstel van onderwijskwalificatie 'graduaat in de praktijkassistentie in de gezondheidszorg' is een opleiding van 120 studiepunten dan ook aangewezen.